



SLOVENSKÁ
ASOCIÁCIA
INŽINIERSKÝCH
GEOLÓGOV

Slovak Association of Engineering Geologists

<http://www.saig.sk>

spravodajca
48/2014

OBSAH

NA ÚVOD	3
INFORMÁCIE O ČINNOSTI SAIG	9
Prehľad činnosti výboru SAIG v druhom polroku 2013	9
Valné zhromaždenie SAIG	11
INFORMÁCIE O ČINNOSTI MEDZINÁRODNÝCH ORGANIZÁCIÍ	12
Z činnosti ICL	12
Česko-slovenská spoločnosť pre mechaniku zemín a geotechnické inžinierstvo - ČSSMZGI	12
USKUTOČNENÉ ODBORNÉ PODUJATIA	13
Contaminated Sites Bratislava 2013	13
2. Medzinárodné sympóziu o geotechnickom inžinierstve v oblasti ochrany pamiatok a historických miest	14
PEBS nie je PLEBS, v Hanoveri sa zišla špička výskumu bentonitu pre úložisko RAO.....	15
ZAKLÁDANÍ STAVEB - FOUNDATIONS BRNO 2013	21
INFORMÁCIE O NORMÁCH, PREDPISOCH A SMERNICIACH	21
Normy pre hydrodynamické skúšky	21
Normy z oblasti pôsobnosti TK 75 Kameň a kamenivo vydané SÚTN v roku 2013.....	22
LEGISLATÍVA A ČINNOSŤ V ŠTÁTNEJ SPRÁVE.....	28
Novelizovaný geologický zákon platí od 1. novembra 2013	28
DO VAŠEJ POZORNOSTI	30
Kalendár odborných podujatí.....	30
Príprava konferencie pri príležitosti jubilea prof. Ing. Milana Matulu, DrSc.	31
Anglicko-slovenský a slovensko-anglický geologický slovník na internete.....	32
ČO PÍŠU INÍ.....	33
Prehľad príspevkov publikovaných v časopise Landslides	33
Prehľad príspevkov publikovaných v časopise Bulletin of Engineering Geology and the Environment.....	35
JUBILANTI	36

NA ÚVOD

Doc. Alexandr Rozsypal publikoval v časopise Geotechnika 2/2013 zajímavý příspěvek, který by sme radi v tomto čísle s jeho dovolením uviedli ako úvodník. Vystihuje viacero problémov, ktoré trápia inžiniersku geológiu. Doc. Rozsypal s touto témou vystúpil a diskutoval na konferencii Inžinierska geológia 2012.

Je budoucnost inženýrské geologie temně fialová?

Na konferenci „Inženýrská geologie 2012“, která probíhala v Novém Smokovci od 14. do 15. června 2012, byly v diskuzi k tématu „Výuka inženýrské geologie na Vysokých školách“, vzneseny některé podněty poukazující na současné problémy našeho oboru Inženýrská geologie a Geotechnika. Nedostatečný a stále klesající rozsah výuky geologie na technických univerzitách, neschopnost projektantů reflektovat potřebu inženýrské geologie v praxi, roztržité oboru na inženýrskou geologii a geotechniku, dvojkolejnost v práci profesních společností, upadající kvalita inženýrsko geologických průzkumů a další.

Tyto stesky odrážely složitou situaci, ve které se v současnosti tento obor nachází. Nalezení východisek by si jistě žádal o hlubší rozbor delší diskuzi. Na to samozřejmě na konferenci, která měla jiná hlavní témata, nebyl čas. Protože tato situace je stále aktuální je předložený text pokusem přenést tuto diskuzi na stránky časopisu Geotechnika.

Společenský kontext

Současné těžkosti, ve kterých se obor nachází, je především důsledkem kombinace tří faktorů.

- Přetrvávající nazírání na inženýrského geologa či geotechnika jako na jedinou osobu odpovědnou za dostatečnost a kvalitu Gt a IG průzkumu a to přesto, že v devadesátých letech došlo k zásadní změně podmínek jeho práce. Ty však nebyly doprovázeny odpovídajícími legislativními změnami.
- Aktuální výrazný pokles poptávky v důsledku ekonomické krize.
- Hluboká krize fungování státních a společenských institucí.

Inženýrský geolog a geotechnik jako osoba neschopná dostatečně ovlivnit kvalitu a dostatečnost průzkumu?

V období do roku 90 byl inženýrsko geologický či geotechnický průzkum povinný. Jeho rozsah v konečné fázi téměř výlučně určoval inženýrský geolog nebo geotechnik.

Po roce 90 zůstaly geologovi a geotechniku pouze odpovědnosti, ale v nových ekonomických podmínkách, ve kterých převažuje tlak na snižování nákladů na průzkum cestou otevřených výběrových řízení s kritériem minimální ceny, nebyly vytvořeny dostatečné legislativní podmínky pro zajištění kvality průzkumu. Geolog přestal de facto rozhodovat o rozsahu a komplexnosti průzkumu. Je stále více závislým na strategii minimalizaci nákladů zadavatelů geotechnických průzkumů a to bez ohledu na to, že se tím objektivně zvyšují náklady při výstavbě a často i při provozu hotového díla.

Pokles poptávky

Obor jako takový (co se týče praktikujících geotechniků a inženýrských geologů, kapacity vysokých škol i ostatních institucí) byl v minulosti v ČR i v SR nastaven na poměrně tradiční rozsáhlou investiční činnost do infrastruktury. Současná ekonomická krize však znamená a ještě bude znamenat, dramatické snížení poptávky po službách našeho oboru. Patrně ani v dohledné budoucnosti nelze počítat s tím, že by se poptávka po odeznění krize vrátila úplně na původní úroveň zejména v ČR. Spíš se ustálí někde mezi původní úrovní a propadem, ke kterému v současné době došlo. Ekonomická krize a úbytek práce je samozřejmě doprovázen dalším velmi silným tlakem na snižování cen průzkumů a na omezování jejich rozsahů, komplexnosti i kvality. Samostatnou otázkou v této souvislosti je rozsah a koncepce výuky geotechniky a inženýrské geologie na vysokých školách. Ty čelí stále větším tlakům na snižování jejich rozsahu.

Krize státních a společenských institucí

Tato krize se mimo jiné vyznačuje ztrátou schopnosti objektivního a racionálního rozhodování státních institucí. V nich systematicky dochází k oslabování odborných složek a jejich nahrazování politickými hráči. Ti, ve velké většině nejsou schopni řešit problémy, které jsou před ně stavěny s dostatečnou profesionalitou a inženýrským přístupem. Tento proces postupně zasahuje nižší a nižší úrovně řízení. Dnes se významně dotýká i přípravy veřejných investic i jak jsme v současnosti svědky i potřeby operativního rozhodování souvisejícího s následky přírodních katastrof (například sanace sesuvu u Dobkoviček na D-8). Takové instituce dnes nejsou schopny stanovit rozhodovací kritéria zaručující optimální využití našeho oboru v průběhu přípravy i realizace větších staveb. Buď pro to ztratily kompetence, nebo nemají odborné znalosti, či dokonce vědomě postupují tak, aby prioritně sledovaly partikulární zájmy na úkor zájmů společenských.

Stav oboru a profesní organizace

Inženýrská geologie a geotechnika, včetně souvisejících specializací, jako je mechanika zemin, skalních hornin, stavební fyzika atd, měly v obou republikách tradičně vysokou profesionální prestiž i významné uplatnění především v inženýrském stavitelství.

V devadesátých letech v ČR ztratil obor přirozené zaštitění státní institucí (Český geologický úřad). Tuto roli měly logicky převzít profesní společnosti. Těch však vzniklo více, než bylo třeba a hlavně při vytváření vnějšího rámce pro rozvoju oboru nedokázaly najít společnou cestu (v ČR ČAIG, Česká geotechnická společnost při Svazu stavebních inženýrů, IAEG, ČaSVMZZS, Společnost pro mechaniku hornin). Ve snahách na posilování role oboru a jeho uplatnění při přípravě a provádění staveb po počátečních úspěších (autorizovaný obor Geotechnika, Geologický zákon), proto nebyly a nejsou dostatečně úspěšné.

Dvojkolejnost působení ČAIGu a České Geotechnické společnosti při Svazu inženýrů obor jako celek oslabila. Dvojkolejnost mimo jiné přispěla k neprovázanosti Geologického zákona, se Stavebním zákonem. Do Stavebního zákona se nepodařilo z potřeb geotechnické praxe prosadit téměř nic. Povinné zavedení Eurokódu 7 v tomto smyslu znamená pro budoucnost záchranu, a to přesto, že zcela nereflektuje některé zavedené osvědčené národní postupy a normy. Geologický zákon v ČR zatím nebere Eurokód 7 vůbec v potaz. Zásady provádění inženýrsko geologického průzkumu stanovuje samostatně a ustanovuje MŽP, aby udílelo potřebná oprávnění. Zde by mohlo alespoň určité propojení nastat prostřednictvím Národních příloh k Eurokódu 7, nebo nové Národní normy na provádění geotechnických a inženýrsko geologických průzkumů, která by byla v souladu s Eurokódem 7 a která je v současné době v ČR v přípravě.

Zárubovská tradice

Zárubův přínos a mezinárodní úspěch jeho pojetí inženýrské geologie spočíval v jeho době především v tom, že dokázal inženýrskou geologii rozvíjet tak, aby operativně a účinně odpovídala na požadavky a otázky projektantů i investorů tehdejšího dynamicky rozvíjejícího se stavebnictví. Záruba proto do inženýrské geologie zapojil nově vznikající specializace, (mechaniku zemin, polní zkušebnictví a stavební fyziku atd). Ty se staly nezastupitelným nástrojem a pomocníkem pro formulaci výstupů práce inženýrského geologa. Zárubovská tradice, jeho komplexní pojetí inženýrské geologie a úzká návaznost na potřeby stavebních oborů se však v posledních letech ke škodě celého oboru začala jako by vytrácet. Důvodem je ekonomické prostředí, v kterém se jednotlivé specializace snaží relativně samostatně přežít.

Obor jako celek, zaštitěný roztržitými profesními společnostmi, na prudkou změnu

ekonomických a společenských poměrů nedokázal dodnes dostatečně efektivně reagovat. Tento nepříznivý trend je umocňován, jinak samozřejmě žádoucím rychlým technickým rozvojem v jednotlivých specializacích (laboratorní zkušebnictví mechaniky zemin a hornin, geofyzikální metody, zkušebnictví ve vrtech, teoretická mechanika zemin atd.) a mnohdy jejich samostatnými snahami o uplatňování se na trhu. K tomu přispívá elegantní lákadlo matematických metod modelování geotechnických problémů, které slibují potíže s dostatečností a komplexností geotechnických průzkumů překlenout relativně snadnou a levnou prací v kancelářích u počítačů. V důsledku toho se v posledních letech také stále více projevuje klesající schopnost účinné odborné komunikace geotechniků a inženýrských geologů s těmi, kteří finální výstupy z prací našeho oboru potřebují. To je se stavebními inženýry, projektanty a staviteli.

Šance spočívající v řešení geotechnických rizik

Pokud má být o náš obor v odborné stavební veřejnosti zájem, musí být schopen reagovat na problémy, které dnes investoři a projektanti mají. Zdaleka se však nejedná jen o dostatečné informace o geologickém prostředí v místě staveb. Inženýrská geologie a geotechnika by měly důsledně nabízet i koncepty řešení interakce staveb s jejich horninovým prostředím a to ve variantách vycházejících z hodnocení geotechnických rizik, která je doprovází. Geotechnická rizika je přitom vhodné kvantifikovat v ekonomických kategoriích. Pro takový přístup Eurokód 7 otevírá dostatečný prostor.

Přitom je nutné provázané využití všech geotechnických specializací. Ty musí být ovšem jako dříve postaveny na společném inženýrsko geologickém základě. To jest na důkladném pochopení geneze horninového prostředí, ve kterém se mají stavební díla budovat a na identifikaci a na kvantifikaci možných geotechnických rizik, která jsou s budováním konkrétního inženýrského díla v daném horninovém prostředí spojena. Prostřednictvím práce s geotechnickými riziky by inženýrský geolog a geotechnik mohli v průběhu přípravy, provádění staveb daleko účinněji vstupovat přímo do rozhodovacího procesu přípravy i výstavby. Účinněji a ve větší míře se podílet na volbách jakou konkrétní variantu či koncepci daného stavebního díla realizovat, či jaké konkrétní postupy v průběhu výstavby vybrat. Stali by se tak podstatně „váženějšími i žádanějšími“ partnery pro ostatní stavební obory. To by se ale samozřejmě neobešlo bez většího dílu odpovědnosti a bez komplexního „zárubovského přístupu“.

Dle názoru autora je proto žádoucí se vědomě vrátit k původnímu zárubovskému komplexnímu přístupu, kdy celkovou odpovědnost za vyřešení geotechnického problému má

zkušený inženýrský geolog nebo geotechnik s komplexními znalostmi z oboru a daného odvětví stavebnictví. V současné době by však bylo třeba původní Zárubovský koncept doplnit i o důsledný ekonomický, manažerský a týmový přístup. Schopnost manažerského řízení většího počtu geotechniků specialistů, schopnost ekonomického myšlení a oceňování geotechnických rizik, v případech větších staveb i schopnost aktivního uplatnění se v týmech správců staveb. Cesta dále je tedy určitě v rozvíjení Zárubovského odkazu, nikoliv v zapomenutí.

Shrnutí

Základní směry v jakých by mohl náš obor hledat zdroje a podněty pro další rozvoj a pro východiska ze současných problémů mohou být dle autora následující:

- Důsledně se vrátit k tradici Zárubovské školy inženýrské geologie. V této souvislosti i systematicky pěstovat profesní hrdost příslušnosti k oboru a tradice. Dál proto mimo jiné rozvíjet i Zárubovu cenu.
- Posílit v tomto smyslu spolupráci profesních společností, zejména ČAIG, SAIG, ČGtS, CSSMZGE, ISRM, IAEF, Seismici, Hydrogeologové, Geomechanika. Postavit takovou spolupráci na písemně formulované dlouhodobé strategii rozvoje oboru, která by odpovídala společnému zájmu všech profesních specializací.
- Zvážit proto ustavení společné rady inženýrsko geologických a geotechnických společností s působností v ČR i SR. Ta by mohla formulovat koordinovaný postup vůči státní správě, formy a konkrétní obsah práce s mladými odborníky, strategii výzkumu, odborného rozvoje, plán konferenční činnosti, legislativních iniciativ a podobně.
- Vypracovat a realizovat dlouhodobou koncepci vzdělávání v kurzech organizovaných při odborných konferencích pod záštitou profesních společností a Universit.
- Akcentovat a na Vysokých školách a Universitách prosazovat výchovu odborníků schopných aplikovat Zárubovský komplexní přístup.
- Postupně dosáhnout úpravy legislativy týkající se inženýrského geologického a geotechnických průzkumu. Prostřednictvím Národních příloh a Národní normy o provádění geotechnických a inženýrsko geologických průzkumů (ČR), provázat Eurokód 7 a Geologický zákon.
- Pro třetí případně i druhou geotechnickou kategorii prosadit bezpodmínečný požadavek zpracovávat nezávislým odborným subjektem jako podklad pro výběrové řízení na zhotovitele geotechnického průzkumu podrobný projekt geotechnických

průzkumů a to včetně výkazu výměr. Analogie ve stavebnictví běžně užívané praxe zvlášť realizovat projekt stavby a zvlášť podle tohoto projektu realizovat provedení stavby (i rozdílnými subjekty).

- Všude kde to lze, kvantifikovat výstupy geotechnických průzkumů (charakteristické hodnoty, geotechnická rizika, a doporučení v ekonomických kategoriích. Pracovat s pojmy geotechnická rizika, ve variantách. Být blíže rozhodovacím procesům v průběhu přípravy i realizace staveb.
- V této souvislosti zavádět pravděpodobnostní přístup do rozhodovacích algoritmů v geotechnice ve vazbě na kvantifikaci a řízení geotechnických rizik.

Závěr

Předložený rozbor a náměty jsou pohledem autora. Ten je samozřejmě omezen jeho osobní zkušeností a jeho zorným úhlem pohledu. Čtenáře jistě napadne celá řada dalších kroků a nápadů, které by mohly přispět k vylepšení současného stavu a dalšího rozvoje našeho oboru.

Smyslem textu je proto vyvolat na stránkách časopisu Geotechnika diskuzi k tomu, jak inženýrskou geologii a geotechniku vyvést z aktuálně nepříznivého stavu a jak zvyšovat jejich uplatnění v soutěži s ostatními stavebními obory. Základní myšlenka, kterou autor nabízí je, že Zárubovský koncept není v této souvislosti mrtev. Naopak, důsledný návrat k jeho základním myšlenkám a jeho další rozvíjení je cesta jak tento cíl realizovat. To samozřejmě nepůjde bez schopnosti a vůle dosáhnout změny jak ze strany jednotlivců tak zejména profesních společností. Především ty by měly dle autora v tomto snažení sehrát významnější roli a měli by do budoucna v tomto smyslu určitých oblastech mezi sebou úžeji spolupracovat.

Doc. Ing. Alexandr Rozsypal, CSc., Nezávislý konzultant a expert v geotechnice

INFORMÁCIE O ČINNOSTI SAIG

Prehľad činnosti výboru SAIG v druhom polroku 2013

Výbor SAIG sa zišiel v druhom polroku 2013 na riadnom zasadnutí trikrát (9. júla, 15. novembra a 16. decembra). Popri riadnych zasadnutiach, bola činnosť výboru koordinovaná elektronicky. Činnosť výboru SAIG v uvedenom období možno zhrnúť do niekoľkých bodov:

1. *Príprava Spravodajcu SAIG č. 47 a č. 48*

Členovia výboru zostavili návrh obsahu a v spolupráci s ďalšími aktívnymi členmi SAIG vypracovali príspevky pre 47. (letné číslo) a 48. (zimné číslo) Spravodajcu SAIG. Letné číslo Spravodajcu vyšlo v elektronickej podobe v mesiaci septembri 2013, je dostupné na webovej stránke SAIG-u <http://www.saig.sk/>.

2. *Príprava konferencie v máji 2014*

V máji 2014 sa dožíva významného životného jubilea zakladateľ a nestor slovenskej inžinierskej geológie, prof. Ing. Milan Matula, DrSc. SAIG ako profesijná organizácia združujúca slovenských inžinierskych geológov a Katedra inžinierskej geológie PRIF UK v Bratislave, ako celoživotné pracovisko jubilanta sa rozhodli pripomenúť si toto významné jubileum a usporiadať odbornú konferenciu pod názvom „Inžinierska geológia – výsledky výskumu a ich aplikácia v praxi“. Navrhovaný termín konania konferencie je štvrtok 22. mája 2014 v dopoludňajších hodinách. Prvé informácie o plánovanej akcii boli dostupné aj na webovej stránke SAIG. Aktuálne informácie sú súčasťou tohto Spravodajcu. Prípravný výbor konferencie pracuje v zložení: Ján Vlčko, Peter Wagner, Tatiana Durmeková, Martin Bednarik, Renáta Adamcová, Jana Frankovská, Pavel Liščák. K 90. výročiu narodenia prof. Matulu je zabezpečené vydanie monotematického čísla vedeckého časopisu AGEOS. Do 2. decembra 2013 bolo potrebné doručiť rukopisy článkov zástupcovi redakčnej rady časopisu doc. Martinovi Bednarikovi. Do 10. februára 2014 bude nutné odovzdať zrecenzované a opravené príspevky na schválenie redakčnej rade časopisu.

Vhodnosť článkov na publikovanie i rozsah čísla posúdili členovia výboru SAIG a členovia prípravného výboru konferencie na svojom zasadnutí dňa 16. 12. 2013. Takisto stanovili recenzentov jednotlivých príspevkov.

Doc. Wagner vypracoval návrh listu so žiadosťou o sponzorský príspevok na vydanie špeciálneho čísla časopisu AGEOS. Výbor SAIG znenie listu dopracoval a schválil. Listy

rozposlala tajomníčka SAIG v závere roku 2013 členom SAIG a spoločnostiam, ktoré podnikajú v odbore inžinierska geológia. Žiadosť o sponzorský príspevok bol zároveň pozvánkou na pripravované odbornospoločenské podujatie.

3. Stavebný zákon – ako ďalej v pripomienkovaní návrhu

Dr. Jánová informovala prítomných o procese tvorby nového stavebného zákona i o stave zohľadnenia (zapracovania) pripomienok MŽP SR do návrhu znenia zákona v pracovných skupinách, ktoré bolo nedostatočné. V rámci pripomienok ministerstva boli i pripomienky SAIG. Proces tvorby zákona treba naďalej pozorne sledovať, aby sa opakované mohlo vstúpiť do jeho návrhu s pripomienkami, najmä ohľadom:

- kategorizácie stavieb a definovania drobných a jednoduchých stavieb (§ 14);
- územného plánu regiónu, príp. obce;
- povinností projektanta pri navrhovaní stavieb;
- špecifikovania vyhradených činností vo výstavbe (§ 50);
- všeobecných technických požiadaviek na uskutočňovanie stavieb (§ 70).

V tom čase aktuálny návrh znenia zákona (desiaty návrh) bol rozposlaný všetkým členom výboru.

4. Prijatie nového člena

Výbor SAIG na svojom zasadaní 15. novembra 2013 schválil prijatie nového člena, ktorým je Mgr. Aleš Havlín, PhD. (Česká geologická služba, ČR).

5. Príprava Valného zhromaždenia SAIG v roku 2014

Výbor SAIG sa v závere roka 2013 začal zaoberať prípravou Valného zhromaždenia, ktorého súčasťou budú i voľby nového Výboru SAIG. Bol stanovený termín konania VZ na 6. marca 2014. Pozvánka na Valné zhromaždenie je súčasťou tohto Spravodajcu na inom mieste.

Tatiana Durmeková, tajomník SAIG

Valné zhromaždenie SAIG

Výbor Slovenskej asociácie inžinierskych geológov Vás pozýva na Valné zhromaždenie SAIG, ktoré sa uskutoční

6. marca 2014 (štvrtok) o 13:30 hod. na Prírodovedeckej fakulte UK v Prezentačnom centre AMOS, Mlynská dolina B, Bratislava

Program Valného zhromaždenia:

1. Otvorenie – doc. Ján Vlčko, predseda SAIG
2. Voľba návrhovej a volebnej komisie
3. Správa o činnosti SAIG za uplynulé obdobie 2012-2013 a návrh činnosti na rok 2014-2015 (predseda SAIG – J. Vlčko)
4. Správa o hospodárení SAIG za obdobie 2012-2013 (hospodár SAIG– M. Ondrášik)
5. Správa revíznej komisie SAIG (predseda rev. komisie K. Házyová)
Prestávka (v priebehu ktorej sa uskutočnia voľby nového výboru a revíznej komisie SAIG)
6. Diskusia
7. Vyhlásenie výsledkov volieb
8. Návrh uznesení a ich schválenie
9. Záver

Členov **Slovenskej národnej skupiny IAEG** súčasne pozývame na schôdzu NS IAEG, ktorá sa uskutoční dňa **6. 3. 2014 v tej istej miestnosti AMOS o 12:00 (pred Valným zhromaždením SAIG)**.

Vzhľadom na to, že Valné zhromaždenie SAIG je v roku 2014 volebné, dovoľujeme si **požiadať všetkých členov SAIG o poslanie návrhov na členov nového výboru SAIG a revíznej komisie na nasledujúce obdobie rokov 2014 až 2017 do 28. februára 2014.**

Návrh kandidátov, prosím, pošlite tajomníkovi SAIG (RNDr. Tatiana Durmeková, PhD., Katedra inžinierskej geológie PRIF UK, Mlynská dolina, 842 15 Bratislava alebo elektronicky durekova@fns.uniba.sk. Pri elektronickom podaní dohliadnite, či Vám prišlo potvrdenie prijatia elektronickej pošty. Ak nie, skontrolujte si adresu, na ktorú ste návrh poslali.

INFORMÁCIE O ČINNOSTI MEDZINÁRODNÝCH ORGANIZÁCIÍ

Z činnosti ICL

Tradične, ako každý rok i tentoraz sa v japonskom Kyote v novembri 2012 (19.-22.) konalo stretnutie členských štátov Medzinárodného konzorcia o zosuvoch (ICL). Tentoraz malo stretnutie trochu modifikovaný program, keďže v úvodný deň bolo odborné sympóziu, kde od nás vystúpil Doc. Greif s príspevkom zameraným na posun skalných blokov v skalných stenách vplyvom termo-mechanických účinkov. V ďalšom dni viaceré inštitúcie, či pracoviská podávali prihlášky do centier excelentnosti v oblasti výskumu svahových pohybov. Tento bod je z mojho pohľadu pomerne sporný, pretože do „voľnej súťaže“ sa prihlásili i pracoviská, ktoré ani zďaleka nepredstavujú to, čo si odborník v našich zemepisných šírkach predstavuje pod pojmom centrum excelentnosti. V každom prípade je tento krok potrebné vnímať v kontexte podpora výskumu svahových deformácií (a to od tzv. capacity building až po využitie unikátnych technológií, resp. ich vývoj a pod.), najmä v rozvojových krajinách.

Hlavným bodom stretnutia bolo upresnenie programu 3. Svetového fóra o zosuvoch, ktoré sa bude v júni 2014 konať v Číne (Beijing), ako aj príprava zborníkov, ktorú budú pri príležitosti fóra distribuované vo farebnej verzii (3 diely) a jeden v monochromatickej verzii. Myslím si, že po dlhých diskusiách sa program ustálil, a každý záujemca si priamo na stránke www.wlf3.org nájde to, čo ho zaujíma.

Posledným, a nemenej dôležitým bodom bola voľba nového prezidenta ICL, pretože doterajšiemu predsedovi prof. Canutimu končí funkčné obdobie v júni t.r. Novým predsedom ICL na nastávajúce štyri roky sa v tajnej voľbe stal Yueping YIN (China Geological Survey).

Ján Vlčko

Česko-slovenská spoločnosť pre mechaniku zemín a geotechnické inžinierstvo - ČSSMZGI

2. až 6. Septembra sa konala v Paríži už 18. Celosvetová konferencia Mechaniky zemín a geotechniky (ICSMGE), zameraná na výzvy a inovácie v geotechnike (CHALLENGES & INNOVATIONS IN GEOTECHNICS). Pred konferenciou sa konalo zasadnutie výboru ISSMGE a účastníci zvolili nového prezidenta ISSMGE. Z troch kandidátov bol zvolený prof. Roger Frank z Francúzska, s ktorým má naša krajina dobré

vzťahy a viac krát navštívil Slovensko (napr. v rokoch 2007, 2010 a 2011). Budúca 19. ICSMGE sa bude konať V Južnej Kórei, v Soule v septembri 2017.

Najbližším podujatím, organizovaným pod záštitou ISSMGE je 15. Dunajská Európska geotechnická konferencia (DECGE), ktorá bude v dňoch 9. Až 11. Septembra 2014 vo Viedni. 16. Európska konferencia Mechaniky zemín a geotechniky (ECSMGE) sa bude konať 13. Až 17. Septembra 2015 v Edinburgu. Zatiaľ jediným kandidátom na ďalšiu konferenciu v roku 2019 je Turecko (Istanbul).

Pražské geotechnické dni sa budú konať 12. a 13. mája 2014 a 22. Pražskú geotechnickú prednášku prednesie prof. Malcolm Bolton z Univerzity v Cambridgi. Odborný seminár bude venovaný Nenasýteným zeminám v inžinierskej praxi a workshop Eurokódu 7 z pohľadu hlbšej diskusie o jeho význame a zmysle. Novinkou tohtoročných PGD je voľný vstup, ktorý sponzorujú Arcadis CZ a ČSSMZGI. Súčasťou PGD bude aj vystúpenie mladých geotechnikov, nominovaných na cenu Q. Zárubu.

Jana Frankovská

USKUTOČNENÉ ODBORNÉ PODUJATIA

Contaminated Sites Bratislava 2013

Šiesty ročník medzinárodnej konferencie „Contaminated Sites Bratislava 2013“ sa konal v dňoch 29. - 31. mája 2013 v hoteli Tatra v centre Bratislavy. Konferenciu organizačne zastrešovala Slovenská agentúra životného prostredia a odborne ju garantovala sekcia geológie a prírodných zdrojov MŽP SR. Konferencia bola významným medzinárodným fórom zástupcov ministerstiev, odborných organizácií, súkromných spoločností, vysokoškolských pedagógov, vedcov i výskumných pracovníkov z 27 krajín sveta. Počas konferencie sa v Bratislave zišlo na svojom pravidelnom zasadnutí aj 30 členov medzinárodného fóra pre znečistené územia (Common Forum on Contaminated Land), čo bolo pre všetkých zúčastnených veľkým prínosom, pretože odzneli prednášky od špičkových odborníkov z celej Európy. Nosnými témami konferencie boli:

- legislatíva, politika a stratégie členských štátov EÚ v oblasti kontaminovaných území,
- metodológia identifikácie a inventarizácie kontaminovaných území,
- geologický prieskum kontaminovaných území,
- analýza rizík, limitné hodnoty, posudzovanie zdravotného a environmentálneho rizika,
- sanačné metódy a technológie pre riešenie kontaminovaných území,
- trvalo udržateľná sanácia kontaminovaných území.

Súčasťou konferencie boli aj tri exkurzie – jedna do areálu Slovnaftu, kde si mohli účastníci pozrieť spôsob fungovania hydraulikkej bariéry na ochranu podzemných vôd, druhá do kameňolomu Srdce v Devínskej Novej Vsi na úložisko gudrónov a tretia do Pezinka na prehliadku environmentálnych záťaží po ťažbe rúd.

Bez zbytočnej skromnosti možno konštatovať, že v tejto medzinárodnej konfrontácii naši odborníci vďaka prezentovaným výsledkom obstáli nielen v oblasti prieskumu a sanácie environmentálnych záťaží, ale aj v oblasti inventarizácie, hodnotenia rizika, budovania informačných systémov a zavádzania inovatívnych technológií. Náš zákon o environmentálnych záťažiach, jeho implementácia do praxe a vybudovaný Informačný systém environmentálnych záťaží nás posúva na popredné miesta v riešení problematiky environmentálnych záťaží v celoeurópskom meradle.

RNDr. Vlasta Jánová, PhD.

MŽP SR

2. Medzinárodné sympóziu o geotechnickom inžinierstve v oblasti ochrany pamiatok a historických miest

Konalo sa 30.-31. mája 2013 v Neapole, Taliansko. Napriek tomu, že problém ochrany historických objektov sa už dnes stal temer pravidelnou súčasťou všetkých geovedných konferencií, v minulom roku sa konalo v poradí iba druhé sympóziu tohto druhu, ktoré pod záštitou talianskej skupiny TC301 s úspechom zorganizovali v Neapole. Taliansko, štát so silnou tradíciou v oblasti ochrany kultúrnych a historických pamiatok, hralo prím aj čo sa týka počtu účastníkov, ako aj počtu príspevkov.

Zborník, ktorý ku konferencii, okrem úvodného slova (aj úvodnej prednášky), ktoré nemal nikto iný ako Carlo Viggiani, jeden z nestorov – geotechnikov, ktorý sa dlhodobo venuje danej problematike, pozostáva zo štyroch pozvaných prednášok a 82 príspevkov z celého sveta. Príspevky sa prirodzene zaoberajú geotechnickými, ale aj inžinierskogeologickými problémami ochrany pamiatkového fondu, sanačnými opatreniami, z ktorých každé je využité len pre potreby daného pamiatkového objektu, pričom vzájomná zhoda medzi odborníkmi je už pomerne dlhšie známa v tom zmysle, že každý pamiatkový objekt je umelecké a unikátne dielo zasadené v rozdielnom prírodnom prostredí, a preto ani neexistuje univerzálne pravidlo jeho ochrany a ku každému z nich treba pristupovať výsostne individuálne. Je preto zaujímavé prečítať si, aké možnosti využitia sanačných opatrení, monitorovacích techník a pod. je možné v súčasnosti použiť. Samozrejme, mnohé závisí aj od

starostlivosti užívateľa pamiatky (štát, obec, súkromník) a jeho finančných možností. Na záver azda malá poznámka: máme sa čo učiť aj v porovnaní s rozvojovými štátmi.

Obsah zborníka je dostupný na

<http://www.crcpress.com/product/isbn/9781138000551>

Ján Vlčko

PEBS nie je PLEBS, v Hanoveri sa zišla špička výskumu bentonitu pre úložisko RAO

Končiaci 7. RP so sebou tento rok prináša množstvo odborných konferencií organizovaných za účelom čo najširšej diseminácie výsledkov finišujúcich projektov podporovaných Európskou úniou. Jedným z nich je aj veľký medzinárodný projekt „PEBS – Long-Term Performance of Engineered Barriers“, čo by sme mohli preložiť ako Dlhodobé správanie technických bariér (v hlbinných úložiskách rádioaktívnych odpadov – pozn.). Výskum sa zameriaval na to, ako sa budú meniť ich vlastnosti v interakcii s hostiteľským horninovým prostredím na jednej strane a horúcim kontajnerom s RAO na druhej. Technické (inžinierske) bariéry tvoria jadro celého multibariérového systému projektovaných hlbinných úložísk RAO, preto správne pochopenie zmien, ktorými po zabudovaní v úložisku prechádzajú, je kľúčovým bodom všetkých bezpečnostných analýz. Vzájomná previazanosť a interakcia termálnych, hydraulických, mechanických a chemických procesov si vyžaduje interdisciplinárny výskum a koordinovanú syntézu výsledkov. Koordinátorom projektu PEBS, na riešení ktorého sa podieľalo 15 organizácií z Európy a po jednej z Číny a Japonska, bol Spolkový ústav pre geovedy a suroviny (Bundesanstalt für Geowissenschaften und Rohstoffe – BGR) v nemeckom Hanoveri. Projekt bol financovaný z čiastkového programu Euratom.

V dňoch 6. – 7.2.2014 sa v Hanoveri na pôde BGR (obr. 1) uskutočnila medzinárodná konferencia PEBS. Trochu konferenčných čísiel: vyše 160 účastníkov z viac ako 70 organizácií z 19 krajín. Najsilnejšie zastúpenou krajinou bolo, pochopiteľne, Nemecko. Najslabšie zastúpenie – jediného účastníka – malo Rumunsko a...Slovensko. Nezáujem našich kompetentných je zarážajúci a nenechal to bez komentára ani jeden z hlavných diskutérov v záverečnej riadenej diskusii. Pravda je, že zatiaľ čo viaceré západné krajiny ukončujú veľkopokusy na modeloch technických bariér v mierke 1:1 v podzemných laboratóriách a vstupujú už do fázy prípravy podkladov pre stavebné povolenie, u nás sa momentálne financuje iba publikačná rešerš (a ani to nedali robiť slovenským vedcom...). Ale pre upresnenie, okrem autorky článku (s postrom Adamcová, Galamboš, Roskopfová, Krajňák:

„Slovak Candidate Bentonites for the Engineered Barriers: Review of Past and Ongoing Research at the Comenius University in Bratislava“ sa konferencie zúčastnil ešte jeden Slováč, ktorý však hájil belgické farby – Dr. Miroslav Honty (obr. 2), absolvent Ložiskovej geológie na PRIF UK v Bratislave, teraz pracovník SCK-CEN. A v jednom zo súborných referátov zaznelo meno ešte jedného Slováka, úspešného absolventa Environmentálnej geológie na PRIF UK, Mgr. Martina Valtera. Tento rok končí doktorandské štúdium na renomovanej ETH Zurich a svojou dizertačnou prácou nadväzuje na výskum bentonitov pre úložisko RAO, ktorý začal diplomovou prácou na Katedre inžinierskej geológie pod vedením doc. Adamcovej v spolupráci s doc. Ploetzem z ETH Zurich, terajším školiteľom. Takíto absolventi nám robia radosť.

Po úvodnom príhovore H.-J. Kumpela z BGR nasledovala prednáška o končiacom programe Euratom a výhľadoch do budúcnosti výskumu pre úložiská RAO. Plenárna časť konferencie pokračovala prednáškou o implementácii hlbinného úložiska vyhoreného jadrového paliva vo Švédsku. Nasledovali súborné referáty riešiteľov projektu PEBS na témy:

- PEBS Case 1 – Sýtenie bentonitovej bariéry vodou
- PEBS Case 2 – Pretváranie technických bariér pri teplotách nad 100 °C
- PEBS Case 3 – Hydromechanický vývoj pufra (bentonitovej bariéry obklopujúcej kanister s RAO – pozn.)
- PEBS Case 4 – Vplyv geochemického vývoja bentonitových bariér na bezpečnostné funkcie úložiska.

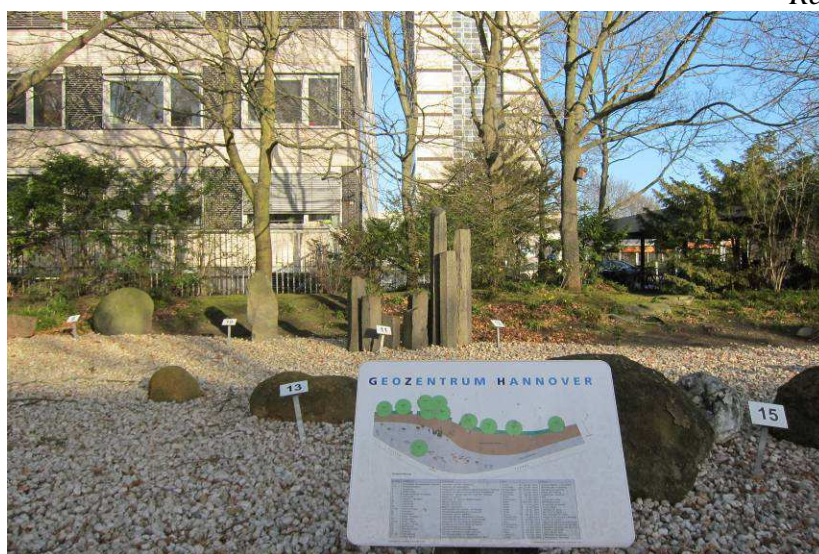
Po prestávke sa konferencia rozdelila do dvoch miestností s paralelne bežiacimi sekciami, kde boli po oba dni prezentované dielčie výsledky PEBS a výsledky iných výskumných projektov. Názvy sekcií:

- Nové poznatky z in-situ experimentov v ílovitých formáciách
- Výskum interakcie plynu v laboratórnych a in-situ experimentoch
- Nové poznatky z in-situ experimentov v kryštalických horninách
- Nové poznatky z laboratórnych experimentov
- Návrh a budovanie technických bariér
- Numerické modelovanie termo-hydro-mechanicko-chemických procesov
- Korekcie prognóz vývoja
- Numerické modelovanie in-situ experimentov.

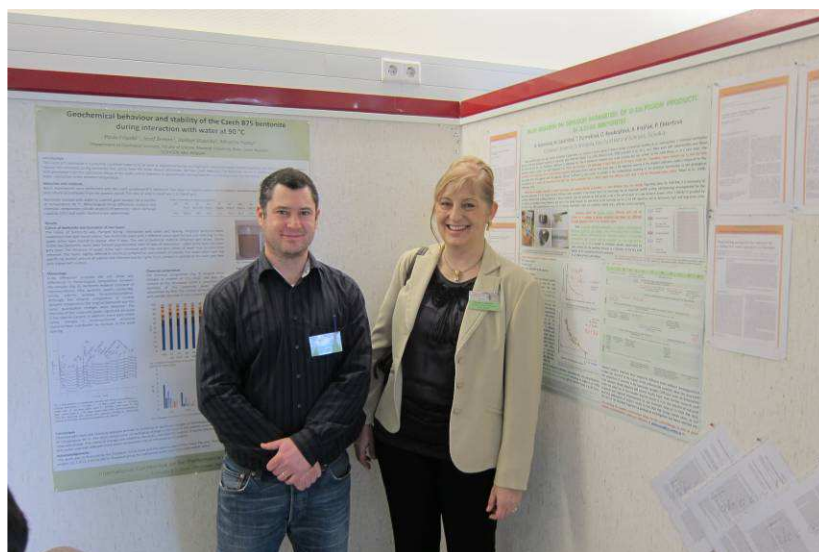
Detailný program je na stránke http://www.pebs-eu.de/PEBS/EN/Pebs-Final-Conference/PEBS_final_conference_node_en.html.

O účastníkov konferencie bolo dobre postarané. Počas prestávok sa mohli osviežiť nápojmi, viesť odborné debaty pred posterami, či študovať úžasnú geologickú výzdobu priestorov BGR (obr. 3). Dobrý obed (obr. 4) prekonala výborná večera. Privítací drink (obr. 5) – varené víno alebo horúce jablčko pod šírím nebom – však viacerých vydesil, hoci v Hanoveri vládlo po tieto dni veľmi príjemné, priam jarne počasie. Ale predstava večere postojáčky vonku vo februári...Nakoniec nás pohltila veľká štýlová stodola v areáli ZOO (obr. 6) a niektorých vyplula vraj až okolo tretej hodiny ráno. Samotný konferenčný program bol tak nabitý, že individuálna prehliadka Hanoveru bola možná až pri svetle pouličných lúčov. A mesto sa ukázalo v najlepšom svetle (obr. 7 až 11).

Renáta Adamcová



Obr. 1 Budova BGR v Hanoveri, pred ňou verejnosti voľne prístupná náučná expozícia skalných hornín. Takto sa efektívne buduje povedomie laickej verejnosti o geológii.



Obr. 2 „Slovenská delegácia“ - doc. Adamcová a Mgr.Honty.



Obr. 3 Jeden z paleontologických pokladov zdobiacich stenu BGR.



Obr. 4 Trpezlivosť prináša ruže...a obed.



Obr. 5 Aperó v ZOO. Pozor na opice!



Obr. 6 Je jasné, čo sa tu deje v októbri!
Hanover je známy jednou z najväčších pivných slávností.



Obr. 7 Február v hanoverských predzáhradkách.



Obr. 8 Impozantná Nová radnica.



Obr. 9 Pamätník 2. svetovej vojny
– ruiny kostola Aegydienkirche.



Obr. 10 Malebná časť starého mesta s hrázdennými domami.



Obr. 11 My máme Čumila, oni...?

ZAKLÁDÁNÍ STAVEB - FOUNDATIONS BRNO 2013

41. konferencia so zahraničnou účasťou

Tradičná konferencia **ZAKLÁDÁNÍ STAVEB - BRNO** bola tento rok zameraná na **EUROKOD 7 – ZKUŠENOSTI S UPLATNĚNÍM V GEOTECHNICE**. Vyzvaná prednáška zahraničného host'a predsedu CEN TC 250 SC 7 Dr. Andrewa Bonda *Eurocode 7 half-term report* bola venovaná histórii a súčasnosti Eurokódu 7.

Slovensko bolo zastúpené 5-timi príspevkami z oblasti geotechniky. Prof. Turček prezentoval príspevok *Návrh klincovaných svahov podľa EN 1997-1 a EN 14491, doc. Frankovská* príspevky *Určenie charakteristických hodnôt geotechnických parametrov zemín a Pripravované zmeny v Eurokóde 7*, Ing. Mrvík príspevok *Karlín Hall 2 – návrh zajištění stavební jámy a užití Eurokódu 7*. Príspevok *Aplikácia EC 7 pri posúdení stability svahov* Ing. Masasrovičovej a Ing. Martinku bol publikovaný v zborníku bez prezentácie. Súčasťou konferencie bolo udelenie cien za najlepšie bakalárske a diplomové práce a Ceny prof. Z. Bažanta. Víťazi ceny prof. Bažanta svoju prácu zároveň prezentovali. Spoločenský večer sa konal vo Vinárni U kráľovny Elišky a ubytovanie sa presunulo z hotela S do hotela Voronež.

Jana Frankovská

INFORMÁCIE O NORMÁCH, PREDPISOCH A SMERNICIACH

Normy pre hydrodynamické skúšky

Európske normy pre hydrodynamické skúšky boli v roku 2013 preložené do slovenského jazyka a sú súčasťou noriem na vykonávanie geotechnického prieskumu. STN EN ISO 22282 *Geotechnický prieskum a skúšanie. Hydrodynamické skúšky* má šesť častí. Prvá časť je zameraná na všeobecné požiadavky pre jednotlivé druhy hydrodynamických skúšok: vodné tlakové skúšky pre skalné horniny, čerpacie skúšky, hydrodynamické skúšky v uzavretom systéme, skúšky v otvorenom systéme a nalievacie (vsakovacie) skúšky. Ďalších päť častí sa priamo venuje vykonávaniu jednotlivých skúšok a interpretácii ich výsledkov.

Skupinu šiestich noriem pre hydrodynamické skúšky (EN ISO 22282-1: 2012 až EN ISO 22282-6: 2012) vypracovala technická komisia CEN/TC 341 Geotechnický prieskum a skúšanie v spolupráci s technickou komisiou ISO/TC 182 Geotechnika. Špecifikujú najmä požiadavky, vzťahujúce sa na meranie priepustnosti v zeminách a v skalných horninách. Na návrh TK 14 Geotechnika ich SÚTN preložilo do slovenského jazyka.

Tieto normy nadväzujú na požiadavky na geotechnický prieskum, uvedený v Eurokóde 7. Priamo v úvode sa norma EN ISO 22282-1: 2012 odvoláva na požiadavky na posúdenie priepustnosti horninového prostredia terénnymi skúškami uvedené v EN 1997-1:2004 a v EN 1997-2:2007.

STN EN ISO 22282 sa skladá z nasledujúcich častí pod názvom *Geotechnický prieskum a skúšanie: Hydrodynamické skúšky*:

- Časť 1: Všeobecné pravidlá;
- Časť 2: Skúšky priepustnosti vo vrte s otvoreným systémom;
- Časť 3: Tlakové skúšky skúšky v skalných horninách;
- Časť 4: Čerpace skúšky;
- Časť 5: Nalievacie (vsakovacie) skúšky;
- Časť 6: Skúšky priepustnosti vo vrte so uzatvoreným systémom.

Geotechnický prieskum a skúšanie. Hydrodynamické skúšky. Časť 1 Všeobecné pravidlá

Prvá časť STN EN ISO 22282 definuje a špecifikuje požiadavky pre všetky skúšky vzťahujúce sa na meranie priepustnosti v zeminách a v skalných horninách. Na získanie informácií o priepustnosti zemín a skalných hornín v prirodzenom alebo upravenom stave, koeficientu prietochnosti, koeficientu zásobnosti a hydrodynamických vlastností zvodnených kolektorov sa vykonávajú rôzne hydrodynamické skúšky. Táto časť uvádza relevantné skúšobné metódy pre rôzne stavy horninového prostredia, očakávanú priepustnosť a dosah depresie.

Jana Frankovská

Normy z oblasti pôsobnosti TK 75 Kameň a kamenivo vydané SÚTN v roku 2013

STN EN 1744-8 (72 1189)

Skúšky na stanovenie chemických vlastností kameniva. Časť 8: Triediaca skúška na stanovenie obsahu kovov v kaloch z popolčeka z komunálnych spaľovní (MIBA)

Dátum vydania: 1. 1. 2013

Spôsob prevzatia: Prevzatie oznámením vo Vestníku

Nahradené normy:

Predmet normy:

STN EN 16301 (72 1158)

Skúšky prírodného kameňa. Stanovenie citlivosti na náhodné znečistenie

Dátum vydania: 1. 6. 2013

Spôsob prevzatia: Prevzatie oznámením vo Vestníku

Nahradené normy:

Predmet normy:

STN EN 16306 (72 1159)

Skúšky prírodného kameňa. Stanovenie odolnosti mramoru proti tepelným a vlhkostným cyklom

Dátum vydania: 1. 6. 2013

Spôsob prevzatia: Prevzatie oznámením vo Vestníku

Nahradené normy:

Predmet normy:

STN EN 1744-1+A1 (72 1189)

Skúšky na stanovenie chemických vlastností kameniva. Časť 1: Chemická analýza

Dátum vydania: 1. 6. 2013

Spôsob prevzatia: Prekladom

Nahradené normy: STN EN 1744-1: 2010

Predmet normy: Táto európska norma stanovuje postupy na chemickú analýzu kameniva. Opisuje referenčné metódy a v niektorých prípadoch alternatívnu metódu, ktorú možno považovať za metódu poskytujúcu rovnocenné výsledky. Pokiaľ nie je stanovené ináč, skúšobné metódy uvedené v tejto európskej norme sa môžu použiť na vnútro podnikovú kontrolu výroby, na skúšky auditu alebo na skúšky typu. Táto norma opisuje referenčnú metódu používanú na skúšku typu a v prípade sporov (a alternatívnych metód) na chemickú analýzu kameniva. Na účely skúšok typu a v prípade sporov sa môže použiť len referenčná metóda. Na iné účely, najmä pri vnútro podnikovej kontrole výroby, sa môžu použiť aj iné metódy, za predpokladu, že sa stanovil príslušný vzťah s referenčnou metódou.

STN EN 14617-1 (72 1106)

Konglomerovaný kameň. Skúšobné metódy. Časť 1: Stanovenie objemovej hmotnosti a nasiakavosti

Dátum vydania: 1. 7. 2013

Spôsob prevzatia: Prevzatie oznámením vo Vestníku

Nahradené normy: STN EN 14617-1: 2005

Predmet normy:

STN EN 14617-13 (72 1106)

Konglomerovaný kameň. Skúšobné metódy. Časť 13: Stanovenie elektrického merného odporu

Dátum vydania: 1. 7. 2013

Spôsob prevzatia: Prevzatie oznámením vo Vestníku

Nahradené normy: STN EN 14617-13: 2005

Predmet normy:

STN EN 1341 (72 1861)

Dosky z prírodného kameňa na vonkajšiu dlažbu. Požiadavky a skúšobné metódy

Dátum vydania: 1. 7. 2013

Spôsob prevzatia: Prekladom

Nahradené normy: STN EN 1341: 2003

Predmet normy: Táto európska norma stanovuje kvalitatívne požiadavky a príslušné skúšobné metódy pre všetky dosky z prírodného kameňa používané na vonkajšie dlažby a povrchovú úpravu komunikácií. Použitie na vonkajšie dláždenie zahŕňa všetky dláždené plochy charakteristických cestných stavieb, takých ako sú chodníky pre chodcov a dopravné plochy, vonkajšie námestia a podobne, využívané vo vonkajších podmienkach, pri ktorých sú vystavené činiteľom zvetrávania, takým ako sú teplotné zmeny, dážď, ľad, vietor, a pod. Táto európska norma tiež stanovuje pre dosky z prírodného kameňa preukazovanie zhody a označovanie výrobkov. Zahŕňa takisto charakteristiky, ktoré sú dôležité pre obchodovanie. Nezaoberá sa doskami z prírodného kameňa na dlažby a schodiská v budovách.

STN EN 1342 (72 1862)

Dlažbové kocky z prírodného kameňa na vonkajšiu dlažbu. Požiadavky a skúšobné metódy

Dátum vydania: 1. 7. 2013

Spôsob prevzatia: Prekladom

Nahradené normy: STN EN 1342: 2003

Predmet normy: Táto európska norma stanovuje požiadavky a príslušné skúšobné metódy pre dlažbové kocky z prírodného kameňa na vonkajšie použitie do chodníkov a ciest. Vonkajšie

použitie zahŕňa všetky dlažby, ako sú pešie a dopravné plochy, námestia a pod., kde sú v exteriérových podmienkach vystavené činiteľom zvetrávania, ako sú teplotné zmeny, dážď, ľad, vietor a pod. Stanovuje označovanie výrobkov a preukazovanie zhody výrobkov s touto európskou normou. Táto európska norma zahŕňa tiež charakteristiky, ktoré sú dôležité pre obchod.

STN EN 1343 (72 1863)

Obrubníky z prírodného kameňa na vonkajšiu dlažbu. Požiadavky a skúšobné metódy

Dátum vydania: 1. 7. 2013

Spôsob prevzatia: Prekladom

Nahradené normy: STN EN 1343: 2003

Predmet normy: Táto európska norma stanovuje požiadavky a príslušné skúšobné metódy pre obrubníky z prírodného kameňa na vonkajšie použitie do chodníkov a ciest. Vonkajšie použitie zahŕňa všetky dlažby, ako sú pešie a dopravné plochy, námestia a pod., kde sú v exteriérových podmienkach vystavené činiteľom zvetrávania, ako sú teplotné zmeny, dážď, ľad, vietor a pod. Stanovuje označovanie výrobkov a preukazovanie zhody výrobkov s touto európskou normou. Táto európska norma zahŕňa tiež charakteristiky, ktoré sú dôležité pre obchod.

STN EN 933-9+A1 (72 1186)

Skúšky na stanovenie geometrických charakteristík kameniva. Časť 9: Hodnotenie jemných zŕn. Skúška metylénovou modrou

Dátum vydania: 1. 8. 2013

Spôsob prevzatia: Prekladom

Nahradené normy: STN EN 933-9: 2010

Predmet normy: Táto norma opisuje referenčnú metódu používanú na skúšku typu a v prípade sporov na stanovenie hodnoty metylénovej modrej frakcie 0/2 mm drobného kameniva alebo zmesi kameniva (MB). Opisuje tiež referenčnú metódu na stanovenie hodnoty metylénovej modrej zrnitosti 0 až 0,125 mm (MBF) v prílohe A (normatívnej). Na iné účely, najmä pri vnútropodnikovej kontrole výroby, sa môžu použiť aj iné metódy, za predpokladu, že sa stanovil príslušný vzťah s vhodnou referenčnou metódou.

STN EN 1097-11 (72 1187)

Skúšky na stanovenie tepelných vlastností a odolnosti kameniva proti klimatickým účinkom.

Časť 11: Stanovenie stlačiteľnosti a kontrolovanej pevnosti v tlaku ľahkého kameniva

Dátum vydania: 1. 12. 2013

Spôsob prevzatia: Prevzatie oznámením vo Vestníku

Nahradené normy:

Predmet normy:

STN EN 15286 (72 1462)

Konglomerovaný kameň. Dosky a dlaždice na obklady stien (vnútorné a vonkajšie)

Dátum vydania: 1. 12. 2013

Spôsob prevzatia: Prevzatie oznámením vo Vestníku

Nahradené normy:

Predmet normy:

STN EN 13043 (72 1501)

Kamenivo do bitúmenových zmesí a na nátery ciest, letísk a iných dopravných plôch

Dátum vydania: 1. 12. 2013

Spôsob prevzatia: Prevzatie oznámením vo Vestníku

Nahradené normy:

Predmet normy:

STN EN 12620 (72 1502)

Kamenivo do betónu

Dátum vydania: 1. 12. 2013

Spôsob prevzatia: Prevzatie oznámením vo Vestníku

Nahradené normy:

Predmet normy:

STN EN 13139 (72 1503)

Kamenivo do malty

Dátum vydania: 1. 12. 2013

Spôsob prevzatia: Prevzatie oznámením vo Vestníku

Nahradené normy:

Predmet normy:

STN EN 13242 (72 1504)

Kamenivo do nestmelených a hydraulicky stmelených materiálov používaných v inžinierskom staviteľstve a pri výstavbe ciest

Dátum vydania: 1. 12. 2013

Spôsob prevzatia: Prevzatie oznámením vo Vestníku

Nahradené normy:

Predmet normy:

STN EN 13450 (72 1506)

Kamenivo na koľajové lôžko

Dátum vydania: 1. 12. 2013

Spôsob prevzatia: Prevzatie oznámením vo Vestníku

Nahradené normy:

Predmet normy:

STN EN 13383-1 (72 1507)

Kameň na vodné stavby. Časť 1: Požiadavky

Dátum vydania: 1. 12. 2013

Spôsob prevzatia: Prevzatie oznámením vo Vestníku

Nahradené normy:

Predmet normy:

STN EN 13383-2 (72 1507)

Kameň na vodné stavby. Časť 2: Skúšobné metódy

Dátum vydania: 1. 12. 2013

Spôsob prevzatia: Prevzatie oznámením vo Vestníku

Nahradené normy: STN EN 13383-2: 2004

Predmet normy:

STN EN 16236 (72 1508)

Hodnotenie zhody kameniva. Počiatočná skúška typu a vnútropodniková kontrola výroby

Dátum vydania: 1. 12. 2013

Spôsob prevzatia: Prevzatie oznámením vo Vestníku

Nahradené normy:

Predmet normy:

Opravy

STN EN 933-1/O1 (72 1186)

Skúšky na stanovenie geometrických charakteristík kameniva. Časť 1: Stanovenie zrnitosti.

Sitový rozbor. Oprava 1

Dátum vydania: 1. 2. 2013

Spôsob prevzatia: Čistá STN

Nahradené normy:

Predmet normy: Táto európska norma určuje referenčnú metódu na premývanie a preosievanie za sucha, používanú na skúšku typu a v prípade sporov na stanovenie zrnitosti kameniva. Na iné účely, najmä pri vnútropodnikovej kontrole výroby, sa môžu použiť aj iné metódy, za predpokladu, že sa stanovil príslušný vzťah s vhodnou referenčnou metódou. Používa sa pre každé kamenivo okrem kamennej múčky. Stanovenie zrnitosti kamennej múčky je uvedené v EN 933-10 Stanovenie jemných zrn. Zrnitosť kamennej múčky (triedenie v prúde vzduchu). Preosievanie za sucha bez premývania sa môže použiť pre kamenivo neobsahujúce zrná, ktoré spôsobujú zhlukovanie.

Tatiana Durmeková

LEGISLATÍVA A ČINNOSŤ V ŠTÁTNEJ SPRÁVE

Novelizovaný geologický zákon platí od 1. novembra 2013

Novela geologického zákona, o ktorej sme Vás informovali v predchádzajúcom čísle nášho Spravodajcu, nadobudla účinnosť dňa 1. novembra 2013. Dôvodom novely boli požiadavky a nepresnosti vyplývajúce z aplikačnej praxe a tiež podnety a návrhy od členov SAIG-u, iných asociácií, SAV, ŠGÚDŠ a iných subjektov.

Novela obsahuje cca 80 novelizačných bodov, z ktorých sa inžinierskogeologického prieskumu dotýka len niekoľko. Spomeniem len najvýznamnejšie z nich.

Geologické práce v ods. 5 písm. e) boli doplnené o „*vypracovanie geologickej štúdie a odborného geologického posudku*“. Tieto práce môže vykonávať len odborne spôsobilá osoba, t.j. ak pôjde o posudok inžinierskogeologický, bude ho môcť robiť len ten, kto má odbornú spôsobilosť na inžiniersku geológiu.

Rozširuje sa tiež definícia odborného geologického dohľadu – za dohľad sa po novom považujú aj práce vykonávané počas iných prác definovaných podľa osobitných predpisov – myslí sa tým napr. dohľad inžinierskeho geológa pri razení tunelov, odkrývaní stavebných jám, budovaní zárezov a pod.

Zmenené boli niektoré ustanovenia týkajúce sa registra geologických oprávnení a doplnené bolo ustanovenie týkajúce sa registra odborne spôsobilých osôb.

Pritvrdili sa tiež podmienky získania odbornej spôsobilosti v § 9. Ak má napr. absolvent inžinierskej geológie za sebou tri roky praxe, môže mu byť priznaná odborná spôsobilosť na inžiniersku geológiu. Ak však o odbornú spôsobilosť na IG požiada napr. absolvent základnej geológie alebo iného geologického odboru, musí preukázať až päť rokov odbornej praxe v inžinierskej geológii.

Mení sa tiež § 19 Odovzdávanie a sprístupňovanie záverečných správ, kde podľa novely odovzdáva záverečnú správu do Geofondu objednávateľ. Takýto postup bol aj v starom geologickom zákone, no nebola v ňom pre objednávateľa žiadna sankcia, ak tak neurobil. V súčasnosti môže objednávateľ dostať za porušenie tohto ustanovenia pokutu od 100 do 6500 eur.

O nové ustanovenia sa doplnil tiež § 20 Využitie výsledkov geologických prác pri územnom plánovaní. Ods. 2 znie: *„Pri území so zložitou geologickou stavbou alebo s nepriaznivými inžinierskogeologickými pomermi, ktoré negatívne ovplyvňujú stavebné využitie územia, ministerstvo v stanovisku podľa odseku 2 vymedzí riziká využitia tohto územia“*. Snahou tvorcov novely bolo zakomponovať do zákona špecifický prístup pri územnom plánovaní v oblastiach so zložitou geologickou stavbou alebo s výskytom zosuvov. V praxi to znamená, že ministerstvo vo svojom záväznom stanovisku k územnému plánu obce určí podmienky – riziká výstavby v takýchto oblastiach, a tieto podmienky by sa mali premietnuť aj do povoľovania stavieb. Takže, ak niekto bude chcieť stavať napr. v zosuvnej oblasti, bude informovaný o tom, že je v rizikovej oblasti, že si musí dať urobiť inžinierskogeologický posudok, a ak tak neurobí, v prípade vzniku škôd na majetku znáša tieto škody sám. Implementáciou tohto ustanovenia do praxe by sa mal väčší dôraz klásť na riziká súvisiace s výstavbou a väčší rešpekt by mala získať práca inžinierskych geológov.

Novelou sa čiastočne menia aj vstupy na pozemky a § 31 týkajúci sa zabezpečenia, údržby a likvidácie geologických diel a geologických objektov.

Novelou geologického zákona vznikla potreba novelizovať aj vykonávaciu vyhlášku č. 51/2008 Z.z. Toto má ministerstvo podľa Plánu legislatívnych úloh naplánované na september tohto roku. Ak ste vo vyhláške identifikovali nejaké nepresnosti, Vaše podnety na úpravu

zenia sú veľmi vítané. Zároveň má ministerstvo v pláne predložiť novú vyhlášku o spôsobe a rozsahu financovania geologických prác zo štátneho rozsahu a z iných verejných zdrojov, ktorá by mala nahradiť starú vyhlášku MF SR č. 305/1993 Z.z. o spôsobe a rozsahu financovania geologických prác a zabezpečenia alebo likvidácie starých banských diel a ich následkov zo štátneho rozpočtu, ktorá je nevyhovujúca.

*RNDr. Vlasta Jánová, PhD.
MŽP SR*

DO VAŠEJ POZORNOSTI

Kalendár odborných podujatí

4. marec 2014: GEOSYNTETIKA 2014, STU SvF, Bratislava, Katedra geotechniky.

Kontakt: monika.sulovska@stuba.sk, olga.rikovska@stuba.sk

23. - 25. apríl 2014: Medzinárodná konferencia Znečistené územia Štrbské Pleso 2014. 7. ročník konferencie sa bude konať v kongresovom hoteli SOREA TRIGAN Baník na Štrbskom Plese. Kontakt: www.sazp.sk

21.- 23. máj 2014: Sanační technologie XVII, Třeboň

2. - 5. september 2014: XIV. Hydrogeologický kongres a II. Inžinierskogeologický kongres. Liberec. Kontakt: www.kongres2014.tul.cz

10 - 11. september 2014: XV Conference on Geotechnical Engineering, Vienna, Austria. Kontakt: www.decge2014.at

15. - 19. september 2014: IAEG XII Congress, Torino, Italy - Engineering Geology for Society and Territory. Kontakt: <http://www.iaeg2014.com/>

24. - 26. september 2014: CBGA 2014, Tirana, Albania. Kontakt: www.cbga2014.org

2. - 3. október 2014: GEOTECHNIKA 2014, Horný Smokovec - hotel Bellevue. Kontakt: orgware@mail.t-com.sk

22. – 25. október 2014: V. GLOBAL STONE CONGRESS, Antalya, Turecko. Kontakt: www.globalstone2014.org

Výbor SAIG

Príprava konferencie pri príležitosti jubilea prof. Ing. Milana Matulu, DrSc.

Ako sme vás už informovali v predchádzajúcom čísle Spravodajcu SAIG (č. 47/2013), výbor SAIG spoločne s Katedrou inžinierskej geológie PRIF UK v Bratislave pripravuje v roku 2014 konferenciu „Inžinierska geológia – výsledky výskumu a ich aplikácia v praxi“, venovanú životnému jubileu zakladateľa a nestora slovenskej inžinierskej geológie, prof. Ing. Milana Matulu, DrSc. Vzhľadom na to, že v predchádzajúcom čísle boli zhrnuté aj základné informácie o náplni a charaktere konferencie, na tomto mieste uvádzame iba poznatky o aktuálnom stave prípravy podujatia.

V požadovanom termíne do 2. decembra 2013 bolo prípravnému výboru konferencie doručených deväť príspevkov, obsahovo patriacich do požadovaných tematických okruhov, a ďalšie dva články boli predložené vo vysoko rozpracovanom stave. Tematicky je v predložených článkoch obsiahnutá aktuálna problematika z oblasti štúdia zemín, poloskalných i skalných hornín a horninových masívov, ako aj otázky hodnotenia geohazardov a rizík. Samostatnú pozíciu má vstupný príspevok jubilanta o tom, ako sa inžinierska geológia u nás stávala vedeckou disciplínou. Na základe doručených materiálov možno teda konštatovať, že špeciálne číslo časopisu AGEOS, venované konferencii, bude naplnené kvalitnými príspevkami a jeho rozsah pravdepodobne presiahne 100 strán. Prípravný výbor na svojom zasadaní 16. decembra 2013 prebral všetky doručené príspevky a určil po dvoch recenzentoch na každý z nich. Recenzie a úpravy článkov po nich by mali prebehnúť počas januára 2014. Vo februári by skompletizované číslo časopisu malo byť predložené redakčnej rade časopisu a po schválení jeho obsahu by malo byť posunuté do výroby s takým časovým harmonogramom, aby bolo k dispozícii k dátumu konania konferencie.

Vzhľadom na predpokladané pomerne vysoké finančné náklady na tlač špeciálneho čísla časopisu, ako aj náklady spojené s technickým zabezpečením konferencie, sa prípravný výbor obrátil na viacero organizácií s prosbou o sponzorskú podporu.

Po skončení prác nad špeciálnym číslom časopisu sa v nastávajúcom období bude prípravný výbor zaoberať prípravou samotného podujatia – obsahom súborných referátov k jednotlivým témam a organizačným zabezpečením priebehu konferencie.

Vzhľadom na to, že predkladané číslo Spravodajcu je posledné pred konaním konferencie, chceme na záver zopakovať aspoň základné údaje:

Konferencia sa bude konať 22. mája 2014 na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave, v prezentačnej miestnosti AMOS. Okrem pozdravného príhovoru jubilantovi sa predpokladá

prednesenie 4 súborných odborných referátov (každý v trvaní cca pol hodiny). Dĺžka celého podujatia by vrátane prestávok a spoločenského stretnutia nemala presiahnuť 3,5 hodiny. Podrobný rozpis podujatia zverejníme na stránke SAIG (www.saig.sk) koncom apríla 2014.

I keď organizačný výbor predpokladá bezplatný vstup na konferenciu, vzhľadom na kapacitné možnosti prezentačnej miestnosti dovoľujeme si požiadať všetkých kolegov, ktorí sa hodlajú podujatia zúčastniť, aby o tom informovali prípravný výbor na e-mailovú adresu tajomníčky výboru:

durmekova@fns.uniba.sk

Tešíme sa na stretnutie čo najširšej obce inžinierskych geológov pri takejto vzácnej príležitosti.

Výbor SAIG

Anglicko-slovenský a slovensko-anglický geologický slovník na internete

Anglický jazyk nachádza aj v slovenskej geológii čoraz väčšie uplatnenie. Pri jeho používaní sa geológovia nezaobídu bez dôležitej pomôcky - prekladového slovníka. Úlohu takejto pomôcky u nás už viac ako desať rokov úspešne plní Anglicko-slovenský geologický slovník s registrom slovenských názvov autorov Molák - Liščák a kolektív (2002). Od jeho knižného vydania mnohé disciplíny, ako napríklad štruktúrna geológia, stratigrafia, hydrogeológia, hydraulika, veda o zemskom teple, inžinierska geológia, geotechnika, geológia životného prostredia a geoinformatika, ale tiež geologické a banské zákonodarstvo, zaznamenali prírastky nových technických výrazov.

Vzhľadom na postupujúcu internetizáciu spoločnosti sa ŠGÚDŠ v rámci projektu GeoIS rozhodol sprístupniť on-line verziu slovníka na svojej webstránke, a tým umožniť podstatne širšej geologickej, ale tiež laickej verejnosti voľný prístup k tomuto dielu. K dnešnému dňu obsahuje slovník **27375** termínov z oblasti geologických vied.

Slovník je dostupný na webstránke <http://mapserver.geology.sk/slovník/>.

AUTORSKÝ KOLEKTÍV:

RNDr. Ľubomír Böhmer – všeobecná geológia

prof. Ing. Juraj Janočko, DrSc. – sedimentológia

RNDr. Vlasta Jánová, PhD. – geológia životného prostredia
†RNDr. Ján Jetel, CSc. – hydrogeológia, hydraulika
RNDr. Miloš Kováčik, CSc. – inžinierska. geológia
Ing. Martin Královič, PhD. – vrtné práce
RNDr. Pavol Liščák, CSc. – inžinierska geológia, geotechnika
RNDr. Eduard Lukáčik, CSc. – zákonodarstvo
RNDr. Juraj Michalko, CSc. – izotopová geológia
RNDr. Bohumil Molák, CSc. – nerastné suroviny, všeobecná geológia
Ing. Zoltán Németh, PhD. – všeobecná geológia
prof. Ing. Viliam Pašteka, DrSc. – geofyzika
RNDr. Peter Paudiš, PhD. – geoinformatika
RNDr. Jozef Pevný, CSc. – stratigrafia, paleontológia
prof. RNDr. Anna Vozárová, DrSc. – petrológia
RNDr. Adriena Zlinská, CSc. – paleontológia
Ing. Branislav Žec, CSc. – vulkanológia, petrografia vulkanických hornín

Autori radi uvítajú kritické návrhy a pripomienky, ktoré by nám umožnili dopĺňovať a skvalitňovať jeho obsah. Kontaktnou osobou na ŠGÚDŠ je RNDr. Pavel Liščák, CSc.

Pavel Liščák

ČO PÍŠU INÍ

Prehľad príspevkov publikovaných v časopise **Landslides**

Číslo 10/5 (október 2013)

Günther, A., Reichenbach, P., Malet, J.-P., Eeckhaut, M., Hervás, J., Dashwood, C., Guzzetti, F., Tier-based approaches for landslide susceptibility assessment in Europe (p. 529 – 546)

Staley, D.M., Kean, J.W., Cannon, S.H., Schmidt, K.M., Laber, J.L., Objective definition of rainfall intensity-duration thresholds for the initiation of post-fire debris flows in southern California (p. 547 – 562)

Fotopoulou, S.D., Pitilakis, K.D., Vulnerability assessment of reinforced concrete buildings subjected to seismically triggered slow-moving earth slides (p. 563 – 582)

Grelle, G., Guadagno, F.M., Regression analysis for seismic slope instability based on a double phase viscoplastic sliding model of the rigid block (p. 583 – 598)

Gibson, A.D., Culshaw, M.G., Dashwood, C., Pennington, C.V.L., Landslide management in the UK – the problem of managing hazards in a low-risk environment (p. 599 – 610)

Mantovani, M., Devoto, S., Forte, E., Mocnik, A., Pasuto, A., Piacentini, D., Soldati, M., A multidisciplinary approach for rock spreading and block sliding investigation in the north-western coast of Malta (p. 611 – 622)

Dahl, M.-P.J., Gauer, P., Kalsnes, B.G., Mortensen, L.E., Jensen, N.H., Veihe, A., Numerical runout simulation of debris avalanches in the Faroe Islands, North Atlantic Ocean (p. 623 – 632)

Zhou, G.G.D., Cui, P., Chen, H.Y., Zhu, X.H., Tang, J.B., Sun, Q.C., Experimental study on cascading landslide dam failures by upstream flows (p. 633 – 644)

Aucelli, P.P.C., Casciello, E., Cesarano, M., Perriello Zampelli, S., Roskopf, C.M., A deep, stratigraphically and structurally controlled landslide: the case of Mount La Civita (Molise, Italy) (p. 645 – 656)

Kim, D.H., Gratchev, I., Balasubramaniam, A., Determination of joint roughness coefficient (JRC) for slope stability analysis: a case study from the Gold Coast area, Australia (p. 657 – 664)

Yoshida, H., Decrease of size of hummocks with downstream distance in the rockslide-debris avalanche deposit at Iriga volcano, Philippines: similarities with Japanese avalanches (p. 665 – 672)

Robbins, J.C., Petterson, M.G., Mylne, K., Espi, J.O., Tumbi Landslide, Papua New Guinea: rainfall induced ? (p. 673 – 679)

Číslo 10/6 (december 2013)

Jakob, M., McDougall, S., Weatherly, H., Ripley, N., Debris-flow simulations on Cheekye River, British Columbia (p. 685 – 700)

Cascini, L., Cuomo, S., Pastor, M., Inception of debris avalanches: remarks on geomechanical modeling (p. 701 – 712)

De Vita, P., Napolitano, E., Godt, J.W., Baum, R.L., Deterministic estimation of hydrological thresholds for shallow landslide initiation and slope stability models: case study from the Somma-Vesuvius area of southern Italy (p. 713 – 728)

Garevski, M., Zugic, Z., Sesov, V., Advanced seismic slope stability analysis (p. 729 – 736)

Kalenchuk, K.S., Hutchinson, D.J., Diederichs, M.S., Geomechanical interpretation of the Downie Slide considering field data and three-dimensional numerical modeling (p. 737 – 756)

Santi, P.M., Morandi, L., Comparison of debris-flow volumes from burned and unburned areas (p. 757 – 770)

Papathanassiou, G., Valkaniotis, S., Ganas, A., Pavlides, S., GIS-based statistical analysis of the spatial distribution of earthquake-induced landslides in the Island of Lefkada, Ionian Islands, Greece (p. 771 – 784)

Kayastha, P., Dhital, M.R., De Smedt, F., Evaluation of the consistency of landslide susceptibility mapping: a case study from the Kankai watershed in east Nepal (p. 785 – 800)

Antronico, L., Borrelli, L., Coscarelli, R., Pasqua, A.A., Petrucci, O., Gullà, G., Slope movements induced by rainfall damaging an urban area: the Catanzaro case study (Calabria, southern Italy) (p. 801 – 814)

Brückl, E., Brunner, F.K., Lang, E., Mertl, S., Müller, M., Stary, U., The Gradenbach Observatory – monitoring deep-seated gravitational slope deformation by geodetic, hydrological, and seismological methods (p. 815 – 830)

Qiao, S., Clayton, C., Flow slides run-out prediction using a sliding-consolidation model (p. 831 – 842)

Prehľad príspevkov publikovaných v časopise **Bulletin of Engineering Geology and the Environment**

Číslo 72/3-4 (December 2013)

Wang, F., Miao, L., Lu, W., Sand creep as a factor in land subsidence during groundwater level recovery in the southern Yangtze River delta, China (p. 273 – 284)

Vignaroli, G., Belardi, G., Serracino, M., Multi-scale geological evaluation for quarrying activities in ophiolitic rocks: implications for asbestos-related legislation (p. 285 – 302)

Liu, C., Shi, B., Shao, Y., Tang, C., Experimental and numerical investigation of the effect of the urban heat Island on slope stability (p. 303 – 310)

Siyahi, B., Fahjan, Y., Arslan, H., Yilmaz, O., Eser, M., Comprehensive procedure for earthquake site response analysis in an industrial region near Istanbul, Turkey (p. 311 – 326)

Xu, D.-P., Feng, X.-T., Cui, Y.-J., An experimental study on the shear strength behaviour of an interlayered shear weakness zone (p. 327 – 338)

Berhane, G., Walraevens, K., Geological challenges in constructing the proposed Geba dam site, northern Ethiopia (p. 339 – 352)

Hawkins, A.B., Engineering significance of superficial structures and landslides in the Bath area, UK (p. 353 – 370)

Li, Y., Effects of particle shape and size distribution on the shear strength behavior of composite soils (p. 371 – 382)

Quinta-Ferreira, M., Andrade, P.S., Lemos, L., Saraiva, A., Cut slopes failures on the Triassic beds in Coimbra, Portugal (p. 383 – 396)

Kalenchuk, K.S., Hutchinson, D., Diederichs, M.S., Downie Slide: numerical simulation of groundwater fluctuations influencing the behaviour of a massive landslide (p. 397 – 412)

Yildirim, M., Tonaroğlu, M., Selçuk, M.E., Akgüner, C., Revised stratigraphy of the Tertiary deposits of Istanbul and their engineering properties (p. 413 – 420)

Jørgensen, F., Møller, R.R., Nebel, L., Jensen, N.-P., Christiansen, A.V., Sandersen, P.B.E., A method for cognitive 3D geological voxel modeling of AEM data (p. 421 – 432)

Okogbue, C.O., Aghamelu, O.P., Performance of pyroclastic rocks from Abakaliki Metropolis (southeastern Nigeria) in road construction projects (p. 433 – 446)

Galeandro, A., Šimůnek, J., Simeone, V., Analysis of rainfall infiltration effects on the stability of pyroclastic soil veneer affected by vertical drying shrinkage fractures (p. 447 – 456)

Basu, A., Mishra, D.A., Roychowdhury, K., Rock failure modes under uniaxial compression, Brazilian, and point load tests (p. 457 – 476)

Hallal, N., Bougdal, R., Bensafia, W., Dédoublement du tunnel d'Aokas (BEJAIA): géologie et caractérisation géotechnique du massif traversé. Stabilité de l'ouvrage (p. 477 – 484)

Yesilnacar, M.I., Kadiragagil, Z., Effects of acid mine drainage on groundwater quality: a case study from an open-pit copper mine in eastern Turkey (p. 485 – 494)

Wei, X., Hattab, M., Fleureau, J.-M., Hu, R., Micro-macro-experimental of two clayey materials on drying paths (p. 495 – 508)

Cano, M., Tomás, R., Assessment of corrective measures for alleviating slope instabilities in carbonatic Flysch formations: Alicante (SE of Spain) case study (p. 509 – 522)

Benkadja, R., Benhadouga, M., Benkadja, A., Quantification des matières en suspension et valorisation des sédiments de dragage à l'échelle d'un bassin semi-aride: Cas du barrage du K'sob (Algérie) (p. 523 – 532)

Lee, D.-H., Chen, P.-Y., Wu, J.-H., Chen, H.-L., Yang, Y.-E., Method of mitigating the surface erosion of a high-gradient mudstone slope in southwest Taiwan (p. 533 – 546)

Zulkifley, M.T.M., Ng, T.F., Raj, J.K., Hashim, R., Ghani, A., Shuib, M.K., Ashraf, M.A.,
Definitions and engineering classifications of tropical lowland peats (p. 547 – 554)

Görgülü, K., Arpaz, E., Demirci, A., Koçaslan, A., Dilmaç, M.K., Yüksek, A.G.,
Investigation of blast-induced ground vibrations in the Tülü boron open pit mine
(p. 555 – 564)

Bilir, M.E., Sari, Y.D., Özarslan, A., Geniş, M., Sel, İ., Determination of the relationship
between uniaxial and triaxial swelling equations for clay bearing rocks (p. 565 – 578)

Sayin, N., Radioactive element contents of some granite used as building materials:
insights into the radiological hazards (p. 579 – 588)

de Lollo, J.A., Sena, J.N., Estabilishing erosion susceptibility: analytical hierarchical
process and traditional approaches (p. 589 – 600)

Saadeldin, R., Siddiqua, S., Geotechnical characterization of a clay-cement mix
(p. 601 – 608)

D'Amato Avanzi, G., Galanti, Y., Giannecchini, R., Lo Presti, D., Puccinelli, A.,
Estimation of soil properties of shallow landslide source areas by dynamic penetration tests:
first outcomes from Northern Tuscany (Italy) (p. 609 – 625)

Yilmaz, I., Nefeslioglu, H.A., Marschalko, M., Bednarik, M., Blais-Stevens, A., Behnia, P.,
Kremer, M., Page, A., Kung, R., Bonham-Carter, G.,: Comments on Landslide susceptibility
mapping of the Sea to Sky transportation corridor, British Columbia, Canada: comparison of
two methods, Bulletin of Engineering Geology and the Environment, 2012, 71(3): 447-466.
doi: 10.1007/s10064-012-0421-z (p. 625 – 628)

Netterberg, F., Comments on geotechnical properties of Adapazari silt by E. Arel and A.
Önalp in bulletin of engineering geology and the environment (2012) 71:709-720
(doi:10.1007/s10064-012-0443-6) (p. 629 -)

Výbor SAIG

JUBILANTI

Životné jubileum RNDr. Anny Hyánkovej, CSc.

15. januára 2014 sa významného životného jubilea dožíva popredná predstaviteľka slovenskej inžinierskej geológie, dlhoročná vedúca laboratória skalných hornín na Katedre inžinierskej geológie Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave a aktívna členka SAIG-u, RNDr. Anna Hyánková, CSc.

Narodila sa v Brezovej pod Bradlom, kde absolvovala základné školské vzdelanie. Gymnázium v Modre navštevovala v rokoch 1949 až 1953. Po maturite sa rozhodla pre štúdium geológie na Fakulte geologicko-geografických vied UK v Bratislave, ktoré úspešne skončila v roku 1958 ako jedna z prvých absolventiek odboru inžinierska geológia. Po skončení vysokoškolského štúdia začala pracovať na Katedre inžinierskej geológie FGGV UK (neskôr PRIF UK) ako asistentka, neskôr odborná asistentka. Na tomto pracovisku pôsobila celý aktívny pracovný život (až do odchodu do dôchodku v roku 1998) a zastávala tu

viacero funkcií (tajomníčkou katedry bola v rokoch 1967 až 1994, zástupkyňou vedúceho katedry v rokoch 1995 až 1997).

Vo vedecko-výskumnej práci sa RNDr. Hyánková venovala predovšetkým problematike zisťovania fyzikálnych vlastností skalných hornín laboratórnymi metódami. Kandidátsku dizertačnú prácu na tému „Formovanie inžinierskogeologických vlastností stredoslovenských andezitov v jednotlivých štádiách ich petrogenézy“ obhájila v roku 1967 a dosiahla vedeckú hodnosť kandidát geologických vied (CSc.). V tom istom roku získala titul RNDr. V nastávajúcom období sa sústredila predovšetkým na štandardizáciu laboratórných skúšok na zisťovanie vlastností skalných hornín a v súvislosti s tým na vybudovanie špičkového laboratória, vybaveného modernou prístrojovou technikou. Výsledky dlhoročného laboratórneho výskumu fyzikálnych vlastností skalných hornín tvorili podklad pre pasportizáciu najrozšírenejších typov skalných hornín na Slovensku. Výsledky svojej vedecko-výskumnej práce publikovala A. Hyánková vo viacerých odborných príspevkoch v domácich i zahraničných časopisoch a zborníkoch, v monografiách a na vedeckých kongresoch a konferenciách.

RNDr. Anka Hyánková bola obľúbenou pedagogičkou a významnou mierou sa podieľala na výchove niekoľkých generácií inžinierskych geológov. Študenti si dodnes na ňu spomínajú ako na výbornú prednášateľku, náročnú, no na tvorivé konzultácie vždy prístupnú vedúcu praktických cvičení a seminárov, ako aj organizátorku a odbornú lektorku viacerých exkurzií a mapovacích kurzov. Viedla, resp. konzultovala množstvo diplomových prác. Legendárna bola jej dôslednosť, s akou trvala na odbornej i formálnej kvalite vypracovávaných protokolov a kládla dôraz na to, aby poslucháči boli schopní po príchode do praxe prehľadne a jasne formulovať a prezentovať svoje výsledky. Súčasťou pedagogických aktivít RNDr. Hyánkovej bolo vydanie viacerých učebných textov, z ktorých niektoré (napr. Laboratórny výskum vlastností hornín, skriptum vydané v r. 1985 v spoluautorstve s I. Modlitbom a V. Letkom, alebo Vybrané kapitoly z inžinierskej petrológie – preklad učebnice V. D. Lomtadzeho z ruštiny) patrili celé desaťročia k nosným učebným pomôckam na študijnom odbore inžinierska geológia a hydrogeológia.

RNDr. A. Hyánková venovala celý svoj pracovný život rozvoju inžinierskej geológie a zaslúžila sa nemalou mierou o vybudovanie Katedry inžinierskej geológie PRIF UK, z ktorej sa stalo celoštátne, ale i medzinárodne uznávané pracovisko vedeckého výskumu i výchovy špecialistov v našom odbore.

Svoje bohaté teoretické vedomosti a praktické skúsenosti z dlhoročného vedenia laboratória odovzdávala nezištne svojim spolupracovníkom s cieľom vychovať za seba plnohodnotných

nasledovníkov vo vedení laboratória. I v súčasnosti, pri pravidelných stretnutiach na pracovisku, si radi našu Aničku doberáme spomienkami na roky, keď precízne zabezpečovala chod katedry a vychovávala a viedla k dôslednosti a zodpovednosti nielen študentov, ale aj viacerých svojich, trochu menej poriadnych spolupracovníkov...

Milá Anka, pri príležitosti Tvojho krásneho životného jubilea Ti v mene kolegov i mnohých inžinierskych geológov, ktorých si vychovala, prajeme pevné zdravie do ďalších rokov a veľa radosti a šťastia v kruhu svojich najbližších. Tešíme sa na mnohé ďalšie milé a podnetné stretnutia s Tebou.

Peter Wagner a Vladimír Letko

Doc. RNDr. Miroslav Hrašna, PhD. – 75 ročný

29. septembra 2013 sa významného životného jubilea dožil popredný slovenský inžiniersky geológ, dlhoročný vedúci Katedry inžinierskej geológie Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave, ako aj iniciátor vzniku magisterského študijného programu Environmentálna geológia na tejto fakulte a niekoľkoročný predseda výboru SAIG, doc. RNDr. Miroslav Hrašna, CSc.

Narodil sa v Suchej nad Parnou. Základné i stredoškolské vzdelanie získal v Trnave a skončil maturitou v roku 1956. Vysokoškolské vzdelanie absolvoval v rokoch 1956 až 1961 na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave v odbore inžinierska geológia a hydrogeológia. Po skončení štúdia nastúpil do GP, n. p. Brno a v rokoch 1969 až 1972 pracoval na Geologickom ústave Dionýza Štúra v Bratislave, kde sa podieľal na založení oddelenia inžinierskej geológie, na jeho ideovej a obsahovej náplni v strednodobom horizonte. Celkom logicky bol jeho prvým vedúcim. Od roku 1972 až do odchodu do dôchodku pôsobil na Katedre inžinierskej geológie PRIF UK v Bratislave, v rokoch 1993 až 1999 ako vedúci katedry. Ďalší vedecko-pedagogický rast doc. Hrašnu je spätý práve s uvedeným univerzitným pracoviskom – v roku 1972 tu obhájil rigoróznú prácu a získal titul RNDr., v roku 1976 kandidátsku dizertačnú prácu (CSc.) a v roku 1991 sa habilitoval za docenta v odbore inžinierska geológia.

Vo vedecko-výskumnej práci prvoradáú pozornosť venoval doc. Hrašna problematike inžinierskogeologického mapovania a rajonizácie a klasifikácii zložiek geologického prostredia na rôzne účely využitia. Dlhodobé systematické riešenie tejto problematiky vyústilo do vypracovania návrhu novej metodiky inžinierskogeologickej rajonizácie, ktorú neskôr s prof. Matulom rozpracoval do uceleného metodického systému na zostavovanie máp

typologickej inžinierskogeologickej rajonizácie. Vypracovaná a v praxi overená metodika bola prevzatá do celoštátnych smerníc na zostavovanie inžinierskogeologických máp a podľa nej sa od sedemdesiatych rokov zostavujú inžinierskogeologické mapy stredných mierok na území Slovenska i Čiech. Z uvedených metodických zásad sa vychádzalo i pri zostavení Prehľadnej inžinierskogeologickej mapy Slovenska v mierke 1:200 000 (1989). Originálnu metodiku zostavovania inžinierskogeologických máp doc. Hrašna rozšíril v nasledujúcom období na hodnotenie všetkých zložiek geologického prostredia. Takto rozvinutá metodika sa v súčasnosti aplikuje pri zostavovaní máp vhodnosti územia na rôzne účely hospodárskeho využitia, ako aj na vytvorenie máp vhodnosti územia na ukladanie odpadov v mierkach 1:200 000 a 1:50 000. Okrem rozsiahleho výskumu v oblasti inžinierskogeologického mapovania značnú časť svojej vedecko-výskumnej činnosti venoval doc. Hrašna veľmi aktuálnej a originálnej problematike inžinierskogeologického hodnotenia územia pre výstavbu jadroenergetických zariadení, a v nadväznosti na to i otázkam seizmotektonickej rajonizácie územia Slovenska. Konečne, nemožno nespomenúť významný podiel jubilanta na tvorbe environmentálnej geológie ako samostatného vedného odboru. Výsledky vedecko-výskumnej práce publikoval M. Hrašna vo veľkom množstve odborných príspevkov v domácich i zahraničných časopisoch a zborníkoch a prezentoval na mnohých domácich i medzinárodných vedeckých kongresoch a konferenciách. Vzhľadom na to, že doc. Hrašna vždy dôsledne dbal na to, aby výsledky jeho vedeckej práce boli bezprostredne využiteľné i v praxi, transformoval získané poznatky vedeckého výskumu do metodických príručiek a smerníc na zostavovanie rôznych typov máp. Uvedené materiály patria v súčasnosti do základnej metodologickej výbavy prieskumných inžinierskogeologických organizácií na celom Slovensku.

Doc. Hrašna v rámci pedagogického procesu prednášal viacero profilových predmetov v odbore inžinierska geológia a po vypracovaní učebného plánu pre nový študijný program Environmentálna geológia sa stal jej odborným garantom. Vychoval veľké množstvo diplomantov a odborne garantoval doktorandské štúdium v odbore inžinierska geológia. V rámci pedagogických aktivít publikoval viacero učebných textov z inžinierskej i environmentálnej geológie.

Okrem vedecko-výskumnej a pedagogickej činnosti patril doc. Hrašna k významným organizátorom odborného života komunity inžinierskych geológov. V období, keď bol predsedom výboru SAIG, inicioval vznik cyklu konferencií „Geológia a životné prostredie“, ktoré sa stali asi najvýznamnejším pravidelným domácim odborným podujatím špecialistov z viacerých geologických odborov, spätých s problematikou ochrany a tvorby životného

prostredia. Okrem činnosti v rámci SAIG bol doc. Hrašna aktívnym členom viacerých domácich (Slovenská geologická rada, Únia geologických asociácií Slovenska, SGS) i medzinárodných (predseda slovenskej komisie pri KBGA pre environmentálnu geológiu, Medzinárodná asociácia pre inžiniersku geológiu a životné prostredie) orgánov a organizácií.

Doc. Miroslav Hrašna významne prispel k rozvoju a celospoločenskému uznaniu nášho odboru a k vytvoreniu aktuálnej špecializácie environmentálna geológia v deväťdesiatych rokoch minulého storočia. Významne sa zaslúžil aj o rozvoj pracoviska – Katedry inžinierskej geológie PRIF UK a v neposlednom rade o vzrast významu SAIG-u v odbornej, ale i legislatívnej oblasti. Mirkovi bývalí spolupracovníci ho vždy vnímali ako veľmi skromného, pracovitého kolegu, ochotného vždy poradiť a pomôcť. Aj zo „šéfovských“ pozícií vystupoval vždy priateľsky a skromne a dokázal zabezpečovať kvalitné riešenie úloh svojou prirodzenou autoritou. Pri riešení problémov sme vysoko oceňovali jeho „priamy ťah na bránku“ – prirodzené vyseparovanie podstatných problémov a racionálny, vecný prístup k ich riešeniu.

Milý Mirko, pri príležitosti životného jubilea Ti v mene širokej komunity inžinierskych a environmentálnych geológov prajeme všetko najlepšie, predovšetkým pevné zdravie, veľa šťastia a radosti do ďalších rokov života v kruhu svojich najbližších. Tešíme sa na mnohé ďalšie stretnutia s Tebou a na veľa Tvojich nových podnetov, odborných rád a skúseností.

Peter Wagner

Spravodajca Slovenskej asociácie inžinierskych geológov č. 48 (2014)
Redakčná príprava: M. Bednarik a výbor SAIG
Uzávierka čísla: 10. február 2014